

Retusaari (Kotlin) ja **Kronstatti** (Kronstadt)

osa 1/4

Osa 1 pohjautuu ruotsalaiseen maantieteelliseen käsikirjaan vuodelta 1834

Osa 2 pohjautuu saksalaiseen kirjallisuuteen lähinnä ajalta 1894-1914

Osa 3 pohjautuu suomalaiseen ja venäläiseen kirjallisuuteen ja karttoihin 1920-1940

Osa 4 pohjautuu venäläisiin karttoihin ja rautatiealan kirjallisuuteen 1950-2020

Saarella on ollut laaja linnoitusratojen verkosto, mutta ei koskaan julkista liikennettä hoitavia rauta- tai raitioiteitä.

Utförligt Geographiskt Lexikon af Theodor Sundler, Andra Bandet, N.M. Lindhs Förlag, Örebro 1834: s. 950 kertoo vapaasti lyhennettynä mm:

Kronstadt, en Rysk sjöstad, belägen på ön Retusari i Finska viken. Nordl. bredd 59.59, östl.längd 29.49.

Saari oli täysin autio silloin kun Pietari I (Peter I ruotsiksi) valloitti sen Ruotsilta. Hän päätti tehdä saaresta laivastonsa pääkaupungin ja samassa yhteydessä kaivaa suurille laivoille sopivan kanaalin saaren ja Pietarin välille. Rakennustyöt saarella alkoivat 1710 ja kanaali tehtiin vuosina 1719-1772. Rakennustöihin on arvioitu osallistuneen noin 300.000 henkilöä [1830 mennessä].

Merelle näkyvät rakennukset on tehty tiilistä ja kalkittu valkoisiksi, mikä herättää suuret toiveet sisäkaupunkia ajatellen. Tunnelma laskee melkoisesti, kun eturivin takana on lähinnä puutaloja ja huonosti kivettyjä katuja. Viralliset rakennukset, kuten merimiessairaala, kasarmit ja kirkot ovat kyllä hyvin rakennetuja.

Satama on tilava ja muodostuu kolmesta osasta: Kauppasatama on suurin ja siihen mahtuu kerrallaan 200 laivaa. Kauppalaivaliikenne Kronstattin ja Pietarin välillä oli noin 2000 alusta suuntaansa vuonna 1817. Sataman huonona puolena on, että se on avoin länsituulelle, kuten myös kotimaan liikenteen käyttämä välisatama.

Sotasatama on kaupungin itäpuolella ja on pienin satamista. Siellä ovat myös telakat ja niiden yhteydessä graniitista muurattu vesivarasto, josta höyrykoneen avulla voidaan pumpata vettä telakka-altaisiin (10 kpl). Telakat ovat myös graniitista ja altaat on muurattu 40 jalan [ruotsalaisen jalan, 1 fot = 297 mm] syvyyteen ja kukin on 105 jalan levyinen. Sotalaivapato on huomattava graniittirakennelma, joka tehtiin amiraali Greigin johdolla. Sen päällä on mm. tykkivalimo ja köysipunomo.

Kronstattia suojelevat sen eteläpuolella linnakkeet, jotka ovat aivan rantaviivalla, ja niiden takana olevat suojamuurit. Eteläinen laivaväylä on se, mitä yleisesti käytetään. Laivaväylä saaren pohjoispuolella on liian matala suurille laivoille ja sijaintiaan muuttavat hiekkasärkät entisestään vaikeuttavat liikennettä. Väyläreittiä on yritetty vakiinnuttaa upottamalla sinne hylättyjä laivaraatoja.

Saaren länsipää on vielä rakentamatta. Kronstattin asukasluku on n. 40.000, josta noin neljännes on laivaston palveluksessa. [näin siis n. 1820-luvulla].

